

Iina Kotola

Taikametsästä meren syvyyksiin

Näkökulmia osallistavaan lastenmusiikkikonserttiin

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi AMK

Musiikin koulutusohjelma

Opinnäytetyö

25.11.2013

Tekijä Otsikko	Ilina Kotola Taikametsästä meren syvyyksiin
Sivumäärä Aika	26 sivua + 1 liite + dvd 25.11.2013
Tutkinto	Musiikkipedagogi AMK
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Varhaisiän musiikkikasvatus ja taiteen soveltava käyttö
Ohjaajat	MuM Anna-Maija Iskanius MuT Annu Tuovila
<p>Opinnäytetyöni koostuu <i>Taikametsä</i>-konsertista (dvd) sekä sen työprosessia kuvaavasta raportista. <i>Taikametsä</i>-konsertti esitettiin konserttisali Martinuksessa Vantaalla Martinlaakson koulun oppilaille. Konsertin sävellykset ja käsikirjoitus ovat omaa käsialaani ja sovitimme sävellykset yhdessä seitsemän opiskelutoverini kanssa. <i>Taikametsä</i> oli Musiikki elämään –hankkeen osaprojekti. Musiikki elämään tarjoaa hyvinvointia edistäviä musiikki-palveluita kunnille.</p> <p>Tämän osallistavan lastenmusiikkikonsertin tarkoituksena oli luoda yleisölle kokonaisvaltainen musiikkielämys, jossa yleisön oma mielikuvitus saa värittää asioita. Työryhmämme tavoitteena oli ryhmäytyä toimivaksi tiimiksi sekä laajentaa näkemystämme musiikkipedagogin työkentästä tulevaisuudessa. Omat tavoitteeni olivat työryhmän johtaminen, konserttituottamisesta oppiminen sekä käsikirjoittaminen taiteilijan näkökulmasta.</p> <p>Kestoltaan noin puoli tuntia kestänyt <i>Taikametsä</i> koostui konsertista ja sitä edeltävistä sanoitustyöpajoista. Konsertti saavutti suuren suosion.</p> <p>Toivon opinnäytetyöni avaavan näkökulmia osallistavaan konserttiin, osallistavuuden merkityksiin ja siihen, miten musiikkipedagogi voi hyötyä tällaisesta toiminnasta oman työnsä kehittämisen kannalta.</p>	
Avainsanat	Osallistavuus, lastenmusiikki, konsertti, yleisöyhteistyö, sosio-kulttuurinen innostaminen, mielikuvitus, sovittaminen

Author Title	lina Kotola From the Magical Forest to Depths of the Sea
Number of Pages Date	26 pages + 1 appendice + dvd 2 November 2013
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Classical Music
Specialisation option	Early Childhood Music Education
Instructors	Annu Tuovila, Doctor of Music Anna-Maija Iskanius, Master of Music
<p>The Thesis consists of two parts: a participatory concert for children aged 7-9 which consists of my own compositions, and a report examining the process from the beginning until the end of the concert. The aim was to discuss why a participating concert form is both important and meaningful.</p> <p>I had already composed all songs and together with my 7 music pedagogy colleagues arranged them for the concert. It contained participatory activity, music and dancing. The performance Magical Forest concert was held at the concert hall Martinus in spring 2013. Magical Forest was a part of Musiikki Elämään project which produces music services to promote well-being. Before the concert, a workshop was arranged where children created ideas for rap song.</p> <p>In the end, the audience received a comprehensive musical experience by participating physically and using their imagination. Magical Forest seemed very joyful and a well-liked performance.</p> <p>Participatory working provides a new working field in the future for music pedagogue. It also deepens interaction between the performers and the audience.</p>	
Keywords	participatory, child music, imaginary, music pedagogy, concert, early childhood, music education, primary school, elementary school, community art, new genre public art

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Lähtökohdat osallistavalle konsertille	2
2.1	Osallistavan toiminnan näkökulmia.	2
2.2	Sosiokulttuurinen innostaminen ja osallistava konsertti	3
2.3	Osallistava konsertti musiikkikasvatuksen näkökulmasta	3
3	Työprosessi	5
3.1	Musiikki elämään –hanke	5
3.2	Yhtye ja sovittaminen	5
3.3	Konserttikokonaisuuden luominen	7
3.4	Työpaja	10
3.5	<i>Taikametsä</i> -konsertin kaari	12
4	Työn arviointi	22
4.1	Työryhmä	22
4.2	Esitys ja työpajat	23
4.3	Musiikki elämään –hankkeen yhteistyö	24
5	Pohdinta	24
	Lähteet	26
	Liitteet	
	Liite 1. <i>Taikametsä</i> –konsertin juliste	

1 Johdanto

Opinnäytetyöni koostuu raportista ja Taikametsä-konsertista (dvd), joka esitettiin Konserttitalo Martinuksessa maaliskuussa 2013. Työprosessi eteni konserttikappaleiden sovittamisesta, konsertin juonen suunnitteluun, koululla järjestettäviin työpajoihin aina konserttiin saakka.

Olen opiskeluvuosiini aikana Metropoliasa säveltänyt paljon musiikkia. Lisäksi olen ollut mukana osallistavissa konserteissa niin esiintyjänä kuin työpajaohjaajana ja saanut siitä valmiuksia osallistavan kokonaisuuden luomiseen. Sainkin idean lähteä tekemään osallistavaa konserttia omista sävellyksistäni.

Sadut ja tarinat mielletään usein hyvin pienten, alle kouluikäisten lasten mieleisiksi. Kuitenkin noin seitsemän vuotiaasta pitkälle murrosikään, lapsen kehitystä säätelevät muisti, mielikuvitus ja tunne. Lapsi on tuolloin oppivaisimmillaan ja kerää itseensä muistiainesta oppimistaan tosiaioista. Erilaisten tarinoiden merkitys korostuu mielikuvituksen ollessa herkimillään ja lapsi on erityisen kiinnostunut maailmasta kotinsa ulkopuolella. (Manninen, Lyytinen). Halusin konsertillani mahdollistaa tämän ikäisille lapsille taide-elämyksen, jossa nimenomaan heidän mielikuvituksensa värittää esitystä.

Sävellykset syntyivät jo aiemmin erilaisissa työtilanteissa. Kappaleet ovat tyyliltään taidemusiikkia, kansanmusiikkia sekä populaarimusiikkia. Osa kappaleista oli tehty piano-oppilailteni ja yleensä musiikkileikkikoulutoimintaan, jossa lapset pääsääntöisesti laulavat tai liikkuvat musiikin tahtiin opetellen musiikillisia asioita. Näistä kappaleista sovitimme yhteeni kanssa, alkuideoitteni pohjalta, musiikkia soittimille, joita osaamme soittaa. Yhtyeeseeni kuuluvat muusikot eivät välttämättä soittaneet omia pääinstrumenttejaan.

Tavoitteena oli luoda elämyksellinen ja osallistava lastenmusiikkikonsertti sävellyksistä, joita lapset eivät olleet ennen kuulleet. Halusin pitää konsertin soittimistoltaan akustisena sekä puheeltaan ja rekvisiitaltaan vähäsanaisena, jotta lasten mielikuvitus saisi värittää Taikametsä-konsertin eri vaiheita. Yleisönä olivat Martinlaakson koulun alakouluikäiset oppilaat, jotka työpajoissa pääsivät vaikuttamaan myös erään kappaleen sanoituksiin. Työprosessissa taas tavoitteena oli ryhmäytyä musiikkipedagogiopiskelijoiden kanssa ja tarjota näkökulmaa innovatiiviseen, osallistavaan lavatyöskentelyyn.

Omia tavoitteitani olivat johtamistaitojeni kehittäminen, konserttituottamisesta oppiminen sekä käsikirjoittaminen taiteilijan näkökulmasta.

Raportin toisessa luvussa käsittelen osallistavan konsertin lähtökohtia. Kolmannessa luvussa käyn läpi työprosessia vaihe vaiheelta ja esittelen konsertin kokonaisuudessaan. Neljännessä luvussa arvioin työni tulosta ja viidennessä luvussa kokoan kaiken vielä yhteen pohdinnallani. Toivon opinnäytetyöni avaavan lukijalleen näkökulmia osallistavan konsertin mahdollisuuksista.

2 Lähtökohdat osallistavalle konsertille

2.1 Osallistavan toiminnan näkökulmia.

Osallistavaa toimintaa on monenlaista. Taiteellisessa toiminnassa osallistavuus voi olla ohjattua keskustelua kohteena olevasta taideteoksesta tai tekemistä, jolla pyritään syventämään taidekokemusta. Osallistava toiminta saattaa ilmetä myös työpajojen muodossa, joita järjestetään ennen tai jälkeen varsinaista taidekokemusta. Osallistavasta toiminnasta voidaan puhua myös yhteisötaiteena. Kirjassa *Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä* Cecilia von Brandenburg kuvailee yhteisötaidetta toimintana, jossa työskennellään yhteisön ehdoilla, yhteisön jäsenten kanssa ja heitä varten performatiivisella ja toiminnallisella tavalla. Siinä korostuvat erityisesti vuorovaikutus ja kommunikointi osapuolten välillä. (von Brandenburg, Opetusministeriön julkaisuja 2008, 36.)

Osallistava toiminta vahvistaa esiintyjien ja yleisön välistä vuorovaikutusta, tekee teoksesta elämyksellisemmän ja tarjoaa kokonaisvaltaisemman kokemuksen yleisölle sekä esiintyjille. Osallistava konsertti voi sisältää musiikkiliikuntaa sekä vahvistaa omaa musiikkisuhdetta. Lapsille suunnattu osallistava konsertti tukee usein myös mielikuvituksen käyttöä ja tuottaa onnistumisen kokemuksia. Jotta osallistava toiminta konsertissa on mahdollista, tulee yleisölle luoda turvallinen ilmapiiri, jossa voidaan tehdä asioita yhdessä. Osallistavassa konsertissa tällainen turvallisuuden tunne voidaan luoda joko ohjeistuksena lavalta tai mahdollisesti ennen esitystä työpajassa/-pajoissa. *Taikametsässä* käytettiin molempia edellä mainittuja esimerkkejä. Ensin lapset pääsivät työpajaan, jossa vahvistettiin luokan jo valmiiksi hyvää yhteishenkeä. Turvallisuus luokassa voidaan jakaa osatekijöiksi: hyväksyminen ja välittäminen, luottamus, haavoittuvaksi

alistuminen ja tuen antaminen sekä sitoutuminen (Honkonen, Salovaara, 2011) Näiden tekijöiden läsnäolo mahdollistaa voimallista ja kokonaisvaltaista itseilmaisua. Työpajojen ansiosta pystyi yleisö kokemaan yhteyden esiintyjiin työpajojen lisäksi myös konsertissa ja sitä vahvistettiin koko konsertin ajan erilaisella osallistavalla toiminnalla.

2.2 Sosiokulttuurinen innostaminen ja osallistava konsertti

Osallistavaa toimintaa voi tarkastella myös sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta. Sosiokulttuurisen innostamisen päätarkoitus on edistää tasa-arvoisuutta ja yhteisöllisyyttä (von Brandenburg, Opetusministeriön julkaisuja 2008, 36). Sosiokulttuurinen innostaminen voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen: kulttuuri, pedagogiikka ja sosiaalisuus.

Jokainen tarkastelee ympäristöään oman kulttuurinsa kautta. Sosiokulttuurinen innostaminen tarjoaa mahdollisuuden tuntea ja ymmärtää kulttuuriaan paremmin. Osallistavan konsertin näkökulmasta se tarkoittaa esimerkiksi konserttikulttuuriin tutustumista. Sosiokulttuurisen innostamisen sosiaalinen puoli näkyy osallistamisena. Yleisön jäsenet saavat kokea yhteyden esiintyjien ja toistensa kanssa. Ihminen sosiaalisena olentona saa yhteenkuuluvuuden tunteesta positiivisen elämyksen, mikä taas saattaa parhaimmillaan vahvistaa konserttikokemusta.

Sosiokulttuurisen innostamisen pedagogiikka pohjautuu ensisijaisesti vuorovaikutukseen. Ohjaaja (esiintyjä) tiedostaa pedagogisen sisällön teoksestaan ja pyrkii tuottamaan sen kohderyhmälleen (yleisö) mielekkäällä tavalla. Osallistavassa konsertissa voi olla opettavaisia asioita tai konsertti voi avata näkökulmia perinteisiin tai tavallisesta poikkeaviin konserttimuotoihin. Ohjaaja oppii myös itse, sillä vuorovaikutus opettaa myös vastavuoroisesti ohjaajaa, joka reflektoi omaa työskentelyään ja pyrkii dialogiin toisten kanssa. Musiikkipedagogi voi oppia myös omasta työstään osallistavassa konsertissa työskennellen.

2.3 Osallistava konsertti musiikkikasvatuksen näkökulmasta

Musiikkikasvatuksessa opetellaan tunnistamaan ja nimeämään musiikillisia asioita ja tiedostamaan musiikin elementtien olemassa oloa sekä ymmärtämään niitä. Aktiivinen

kuuntelu tehostuu ja oma suhde musiikkiin vahvistuu. Positiivinen musiikkisuhde yleensä luo tarpeen myös kuunnella musiikkia. Kirjassa *Musiikki varhaiskasvatuksessa* kuvataan omaa musiikkisuhdetta kuin miksi tahansa vuorovaikutussuhteeksi (Hongisto-Åhlberg, Lindeberg-Piironen ja Mäkinen, 2001, 17). Musiikkisuhde on aina henkilökohtainen ja negatiiviset kokemukset musiikin parissa heikentävät sitä. Musiikkikasvattaja valitsee kohderyhmälleen sopivaa ja mielekästä toimintaa oppimiskokemuksen tehostamiseksi. Omaa ilmaisua tuetaan ja vahvistetaan musiikillisin keinoin. Musiikkikasvatus on aina myös sosioemotionaalista toimintaa. Varsinkin ryhmäopetuksessa pyritään ryhmäytymään turvallisen itseilmaisun ja oppimisen ilmapiirin saavuttamiseksi. Näin oppijat voivat saada musiikkielämyksiä, joista voi olla iloa pitkään. Alakouluikäisten lasten motorinen ja kognitiivinen kehitys on nopeaa ja tuottaa heille iloa ja onnistumisen kokemuksia (Kaikkonen, Mattila 1997). Tästä syystä halusin lisätä konserttiini myös kohtia, jossa osallistavat liikkeet ovat aluksi hieman haastavia lapsille.

Osallistavassa lastenkonsertissa nousee usein esiin myös termi musiikkiliikunta. Musiikin ryhmäopetuksessa käytetään paljon musiikkiliikuntaa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tehdessämme asioita kehollisesti, jäävät uudet opeteltavat asiat paremmin muistiin. Marja-Leena Juntunen kirjoittaa kirjan *Musiikkia liikkuen* artikkelissaan *Mitä musiikkiliikunta on?* siitä, että lapsia opettaessa on hyvä muistaa, kuinka kehollinen lapsi on. Parhaiten lapsi oppii kokeilun ja matkimisen kautta. Soili Perkiö kirjoittaa samassa kirjassa musiikkiliikunnan lähtökohtana olevan musiikin ja liikkeen yhdistävä kokemus. Musiikkiliikunta pyrkiikin ensisijaisesti ilmentämään musiikkia ja sen kehittämisen kohteina ovat mm. kontakti- ja kommunikointikyky, mielikuvitus ja ilmaisu, musiikin elementtien ymmärtäminen, koordinaatio ja kehonhallinta, keskittyminen, havainnointikyky, ajattelu, muisti, aistit sekä kielellinen kehitys. Se nimenomaan tarjoaa mahdollisuuden musiikista nauttimiseen, eläytymiseen, yhteiseen musiikilliseen toimintaan, ilmaisuun, rentoutumiseen sekä ilon ja onnistumisen kokemuksiin. (Perkiö, Juntunen, Simola-Isaksson, WSOY 2011, 11-12, 222).

Aloittaessani konsertin suunnittelua pidin näitä edellä mainittuja musiikkiliikunnallisia kehittämisen kohteita osana suunnitteluprosessia, sillä osallistava konsertti mahdollistaa musiikkiliikunnan muotoja myös yleisölle. Psykomotoriset musiikilliset harjoitteet motoriikan kehittämisen lisäksi tukevat myös aktiivista kuuntelua. Halusin luoda kokonaisvaltaisen, vuorovaikutteisen ja elämyksellisen konserttikokemuksen, jossa lasten mielikuvitus saa värittää asioita myös henkilökohtaisella tasolla. Osallistava konsertti-toiminta on osallistujalähtöistä tavalla tai toisella ja vaatii ryhmäopetuksen ammattaitoa

järjestäjiltään. Laura Huhtinen-Hildén kertoo artikkelissaan *Kohti luovaa arkea* toiminnan vaativan sitä enemmän ammattitaitoa mitä osallistavemmaksi kokonaisuus on suunniteltu (Huhtinen-Hildén 2013). Musiikkipedagogin täytyy osata rajata tekeminen osallistujilleen mielekkääksi.

3 Työprosessi

3.1 Musiikki elämään –hanke

Esitellessäni opinnäytetyöideaani esille nousi mahdollisuus tehdä yhteistyötä Musiikki elämään –hankkeen kanssa. Musiikki elämään on EU-rahoitteinen hanke, jossa ovat mukana esimerkiksi Metropolian musiikin ja pop/jazz-musiikin koulutusohjelmat. Hankkeen tarkoituksena on edistää sosiaalista hyvinvointia musiikin avulla. Hanke kasaa myös materiaalipankkia toiminnastaan, joka voi auttaa osallistavan musiikkitoiminnan suunnittelua tulevaisuudessa. Hankkeen osatoteutuksia Helsingin lisäksi järjestetään myös Kokkolassa, Lahdessa sekä Oulussa. Näillä alueilla musiikin opiskelijat ja ammatillaiset toteuttavat erilaisia konsertteja ja työpajoja.

Musiikki elämään -hanke kiinnostui konserttisuunnitelmastani ja mahdollisti suuren konserttisalin Vantaalla, yhteistyökoulun sekä mahdollisuuden käyttää kulttuurituotannon opiskelijaa apuna konsertin tuottamisessa. Hankkeen mukana olo auttoi myös pysymään paremmin aikataulussa, sillä kaikki konserttiin ja mainontaan liittyvät asiat hoidettiin tietenkin hankkeen kautta.

3.2 Yhtye ja sovittaminen

Yhtyeen kokoonpanon olin alustavasti selvittänyt jo edeltävänä keväänä. Suurin osa yhtyeestä oli varhaisiän musiikkikasvatuksen opiskelijoita, joiden kanssa olin jo aiemmin tehnyt töitä. Mukaan mahtui myös yksi pop/jazz-kitarapääaineinen musiikkipedagogi, jolla ei ollut aiempaa kokemusta osallistavasta lastenkonsertista. Jo tässä vaiheessa olin kertonut suunnitelmastani luoda konsertti, johon sisältyisi soittoa, laulua, tanssia ja näytelmällistä toimintaa.

Aluksi sovimme alustavan ajankohdan, jolloin kokoontuisimme viikoittain marraskuusta 2012 eteenpäin. Sovitimme sävellykset yhdessä ja loin käsikirjoitusta samalla. Konsertin osallistavissa osuuksissa sekä näyttämöllisissä asioissa auttoi ohjaava opettajani Anna-Maija Iskanius (MuM), jolla on vuosien kokemus yleisöyhteistyöstä.

Sävellykseni olivat musiikkityyliltään erilaisia. Mukaan mahtui taiteellisempaa musiikkia, mutta eniten hieman kevyempää musiikkia. Tarkoitukseni oli kuitenkin luoda akustinen kokonaisuus. Näin ollen myös sävellykset, joita perinteisesti soitettaisiin sähköisillä instrumenteilla, saivat uuden ilmeen instrumentaation takia. Sävellyksissä oli mm. reggaeta, rap-musiikkia, taidemusiikkia, bluesia, rock-musiikkia ja tanssimusiikkia akustisilla soittimilla.

Nallekarhuja on kansanmusiikkihenkinen sävellys, jossa on kolme kanteletta, kitara, sello, kaksi viulua sekä djembe. *Taikametsän puita* on taiteellinen, kehorytmeihin ja atonaaliseen musiikkiin perustuva sävellys. *Jarkko-kummitus* on swinghenkinen tanssimusiikkisävellys, jonka olen säveltänyt ja sanoittanut yhdessä Erja Mesimäen ja Virva Saaren kanssa. *Jarkko-kummituksen* instrumentaatio sisältää kaksi viulua, cajonin, kitaran, harmonikan sekä sellon. *Peikkohumppa* on rock-henkinen sävellys, jossa yksinkertainen kitaraostinaatto kannattelee rytmikkäästi kokonaisuutta cajonin kanssa. *Blueskissan herkkuhetki* on blueskaavaa pyörittävä, rento lastenlaulu, jossa soittimina ovat caxixi, sello ja kitara. *Sopparäppi* on sekoitus reggaeta ja räppiä ja se oli konserttiin sovitettu soitettavaksi marakasseilla, cajonilla, djembellä sekä kitaralla. Kertosäe myötäilee reggaemusiikkia ja säkeistöt ovat räppejä, joihin sanoitukset on tehty koulu-laisten kanssa. *Pieni krokotiili* on pop-kappale, joka on myös kokonaisuuden ainoa hidas kappale. Säestyksenä *Pieni krokotiili*-kappaleessa on kitara. *Meduusa* on kokosävelasteikossa kulkeva sävellys, jossa soittimina ovat kellopeli, kitara sekä harmonikka. *Juna* oli alun perin a capella –sävellys, joka melodian lisäksi sai junamaiset ostinaatot pohjaksi. Sovitusvaiheessa kuitenkin saimme kilpailevaksi versioksi sovituksen, jossa mukana oli cajon, djembe, harmonikka sekä kitara. Näistä molemmat esitettiin konsertissa.

Toin ryhmälle yksinkertaisia nuotteja sävellyksistäni, joissa oli vain melodia ja sanat, joissakin myös alustavat soinnutukset. Yleensä kävimme läpi yhtä tai kahta laulua yhden harjoituskerran aikana. Tämän jälkeen opettelimme uuden kappaleen laulaen ja aloimme lisäämään mukaan soittimia. Instrumentaatioista olin antanut valmiiksi ideoita ja kuvannut, minkälaista musiikkityyliä kappale suunnilleen edustaa. Ryhmän jäsenien

kanssa pohdimme yhdessä, mitkä soittimet täydentäisivät kutakin teosta. Koska meillä kaikilla oli kokemusta erilaisista musiikkiesityksistä, saimme aikaan upeita kokonaisuuksia. Siitä mihin toisen ajatus loppui, siitä joku toinen jatkoi. Joskus meillä oli useampikin idea, joista ryhmä antoi minun valita parhaimman.

MEDUUSA

IINA KOTOLA

$\text{♩} = 120$

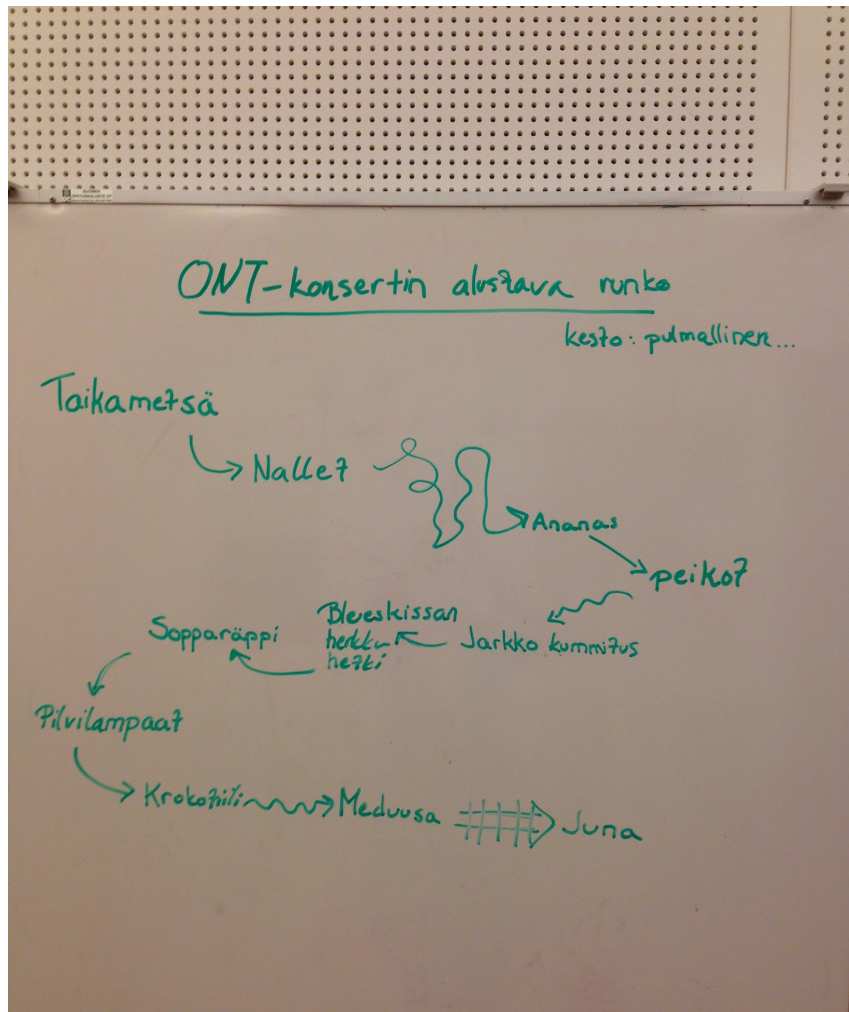
VE-DES-SÄ LIIR-KUI PIE-NI ME-DUU-SA SEN UL-KO-MUO-TO VAR-SIN MUI-KE-A.
 5 AAL-LOIS-SA KUL-KI PIE-NI ME-DUU-SA RA-LOI-HIN VERRAT-TUNA HUI-KE-A.
 MUIS-TAT-HAN VA-RO-A KO-RE-AA ME-DUU-SAA VAR-SIN-KIN KOS-KA SEN LON-KE-ROT POLT-TA-VAT!

Kuva 1. Nuotti Meduusasta, jota lähdettiin sen kautta työstämään.

Yritin antaa tilaa muiden ideoille paljon, enkä jyrätä yli, sillä koin tämän ryhmän jäsenillä olevan paljon annettavaa työlle. Tämä lisäksi samalla ryhmäytti meitä sekä jakoi vastuuta, sillä jokainen oli ollut vastaamassa konserttiteosten lopputuloksesta. Myös kappaleiden pedagogiset ajatukset innoittivat ryhmää. Esimerkiksi eräs ryhmämme jäsen keksi liittää *Meduusa*-kappaleeseen kellopelin, joka soitti kokosävelasteikon säveliä harmonikan ja kitaran kompian päälle, mistä tulikin merkittävä osa koko kappaletta.

3.3 Konserttikokonaisuuden luominen

Sovitusten valmistuttua pääsin suunnittelemaan musiikilliselta kannalta parhaan järjestyksen ja käsikirjoittamaan juonen konsertille. Tahdoin musiikin kulkevan kaiken muun edellä ja ryhmämme ikään kuin sulautuvan siitä kehittyvään kokonaisuuteen. Tällainen ajattelutapa hämmensi ajoittain osaa ryhmän jäsenistä, sillä siirtymiä sävellysten välille ei voitu ideoida kuin vasta viimeisenä.

Kuva 2. Piirsin käsikirjoitukseni yhtyeelle tällaisena juonikarttana.

Toisten sävellysten sovitukset muuttivat aiempaa suurpiirteistä juontani konsertista. Halusin ensin luoda taianomaisen tunnelman. *Taikametsän puita* oli mielestäni ehdoton avaus konsertille. Nopeatempoiset tai mielenkiintoisemmat kappaleet kuten *Meduusa*, *Räppisoppa* sekä *Peikkohumppa* tulisi suunnitella konsertin eri vaiheisiin, mutta ei peräkkäin. Sävellyksillä ei ollut aiemmin yhteyttä toisiinsa, joten järkeilin vesiteemaisten sävellysten *Meduusan* ja *Pieni krokotiilin* tulevan peräkkäin. Nallekarhut asuisivat metsässä, joten *Nallekarhuja* voisi tulla *Taikametsän puiden* jälkeen. Samoin *Blueskissan herkkuhetki* sekä *Räppisoppa* olivat ruoka-aiheisia lauluja ja vastaavasti *Peikkohumppa* ja *Jarkko-kummitus* myötäilisivät yöteemaa. Myös musiikillisesti ne sopivat yhteen, enää olisi päätettävä järjestys. Hahmottelin kokonaisuuden kuulokuvani perusteella.

Olimme äänittäneet harjoituksiamme ja lopullisia sovituksemme, joten pystyin kuuntelemaan myös kokonaisuutta konkreettisesti.

Nallekarhuja on tanssillinen sävellys, jota olen opetuksessa käyttänyt piiritanssina. Tanssia pystyi käyttämään suoraan lavalla ja sitä varioimalla siitä tuli mielekkäämpi myös yleisölle sen sovituksen ollessa melko pitkä. Mukaan tanssiin sai myös hyvin sooloja viuluille ja kitaralle. *Peikkohumppa* rock-henkisyydellään vei hyvin peikkomaiseen hyppimistunnelmaan, jota laulun sanat vielä korostivat. Ajatus piirissä pomppimisena hieman niin sanottuun *moshpit* –tyyliin, jossa ihmiset pomppivat ympäriinsä muodostaen piirin, sopisi peikoille hyvin. Opetustilanteessa lapset ovat saaneet aina yhden säkeistön jälkeen tehdä jonkin liikkeen, jonka peikko voisi heidän mielestään tehdä. Tahdoin pitää siitä kiinni. Peikkoteemaan sopi hyvin hulvattomuus ja suunnittelimme yhdessä hupaisan liikeimprovisaatiokohtauksen sävellykseen. *Meduusaa* olen käyttänyt opetuksissa kokosävelsarjan hahmottamiseen. *Meduusaan* sovitettu kellopeliisoolo innoitti minut luomaan tanssikoreografian koko kappaleeseen.

Prosessi oli yhtä aikaa työlästä ja palkitsevaa. Kun olin käsikirjoittanut *Taikametsä*-konsertin, esittelin sen yhtyeelleni. Annoin heille myös mahdollisuuden muokata omia osuuksiaan. Vuorosanoja oli vähän ja annoin yhtyeen jäsenten muokata niitä heidän persoonalleen sopiviksi. Kokonaisuus sisälsi myös paljon liikeimprovisaatiota, jolloin jokainen pystyi liikkumaan juuri itselle mielekkäällä tavalla. Konsertissa tapahtuu juonen puolesta paljon. Ryhmän on hyvä joustaa, jos esitystilanteessa lavalla tapahtuukin jotain suunnittelematonta, sillä silloin tulee improvisoida itsensä takaisin kiinni juoneen. Saimme ohjaajalta vinkkejä ja ehdotuksia pieniin yksityiskohtiin kuten katseisiin, jotta yleisö saisi täydemmän konserttielämyksen.

Kuva 3. *Nallekarhuja*-sovituksen jälkeen harjoittelimme siihen kuuluvan piiritanssin, jossa soitimme samalla

Ohjaajani antoi myös vinkkejä valo- ja äänisuunnitteluun. Sain esimerkiksi neuvoja lavakartan piirtämiseen, jotta valomies tietää, miten liikumme ja minkälaista tunnelmaa halusin mihinkin kohtaan esitystä. Äänimiehelle lähetin tarkan listan soittimista ja laulajien lukumäärästä. Teknisistä ongelmista ja tuottajan vaihtumisesta johtuen, pääsin valo- ja äänimiehen kanssa suunnittelutapaamiseen vasta päivää ennen konserttia, mutta ammattilaisten ja tarpeeksi tarkkojen suunnitelmien ansiosta, lopputulos oli hyvä. Jouduimme hieman myös pienentämään verhoilla lavaa, koska varsinaisia lavasteita ei ollut.

3.4 Työpaja

Ennen konserttia järjestimme työpajoja esitystä varten, joissa lapset saivat osallistua konserttikappaleen sanoituksiin ja saada jotakin esimakua tulevasta konsertista.

Työpajat järjestettiin viikkoa ennen konserttia Martinlaakson koululla, johon silloinen tuottajamme oli ollut yhteydessä. Minä ja Sopparäpin kokiksi roolitettu yhtyeemme jäsen kävimme pitämässä työpajat. Yhtä luokkaa kohden oli varattu 45 minuutin mittainen työpaja. Työpajoja järjestettiin yhteensä kolme.

Aluksi tutustuimme nimileikillä luokkaan ja kerroimme heidän tulevan konserttiin seuraavalla viikolla, mutta meillä oli pulma: meiltä puuttui sanoja. Tämän jälkeen kerroim-

3.5 Taikametsä-konsertin kaari

Taikametsään ei etukäteen ollut käsikirjoitusta, sillä kappaleet olivat tosistaan riippumattomia. *Sopparäpin* ajattelin jättää konsertin loppuun, sillä sitä yleisö osaisi työpajoista johtuen odottaa ja mahdollisesti keskittyminen herpaantuisi sen jälkeen. Sovitetuamme kaikki sävellykset, oli minulla kuulokuva kaikista kappaleista, jonka mukaan järjestin ne konserttiin. Koska esityksestä oli tarkoitus tulla vähärekvisiittainen, ei kappaleiden järjestys hankaloittanut käsikirjoitusta. Pyrin vähäsanaisuuteen myös repliikkeissä ja mielelläni halusin ne pois kohdista, joissa eleet, ilmeet ja musiikki pystyivät asiat kertomaan tai viemään eteenpäin. Ohjaajani avustuksella saimme viimeisetkin saumat hiottua yhteen ja kokonaisuudesta tuli seuraavanlainen:

Taikametsän puita

Aluksi soi pitkähuilu. Valaistukseltaan lava oli vihreä kuin metsä. Esiintyjät asettuivat lavalle stillikuvaksi yksitellen rakentaen metsän itsestään lavalle. Soiton loppuessa metsä alkaa elää. ”Kevät on tullut meille tänne.” –hokema alkaa iloisesti kaikua pitkin tätä metsää. Lopulta se yltyy rytmiseksi kehorytmi-iloitteluksi, kunnes se päättyy äkisti esiintyjien seistessä lavan reunalla.

Kuva 5. Esiintyjät tulevat kertomaan yleisölle kevään saapuneen.

Juna

Esiintyjät kääntyvät jonoksi, josta tulee juna. Juna alkaa puksuttaa lavalla eteenpäin kierrellen ja kaarrellen. Juna pysähtyy asemilla. Päätepysäkkinä tällä a capella-junalla on Taikametsä.

Kuva 6. Juna on pysähtynyt asemalle.

Nallekarhuja

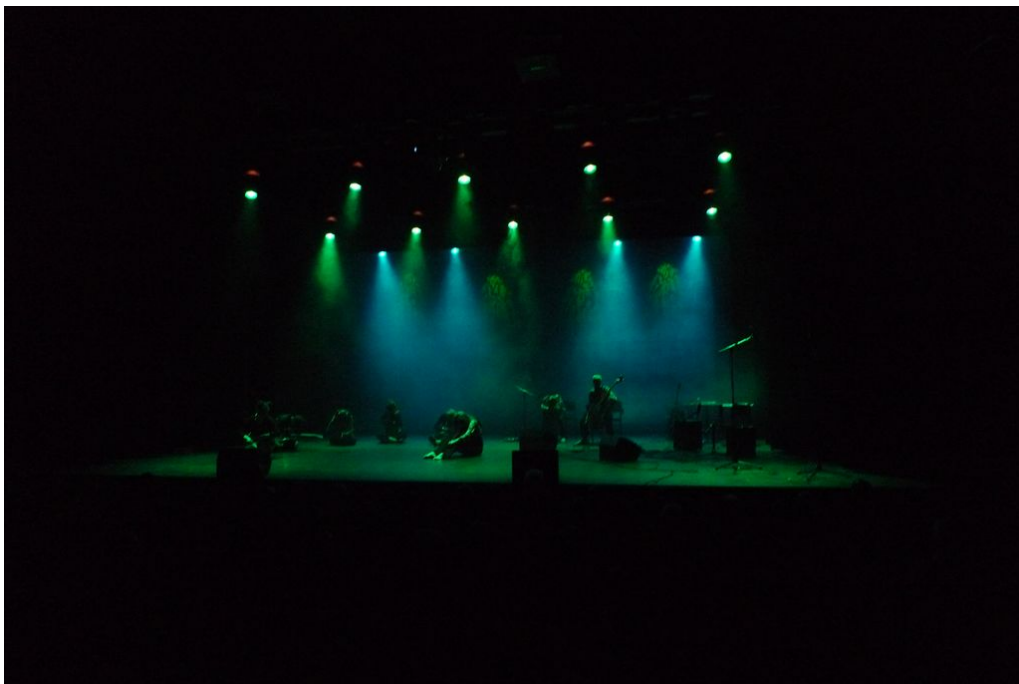
Matkustajien siirtyessä soittimilleen, kuuluttaja on napannut maasta kanteleen ja lähtee kulkemaan lavalla sen kanssa. Mukaan kiiruhtaa toinen kantelisti, joka lähtee seuraamaan ensimmäistä. Laulun alkaessa yleisölle selviää, että matkaajat ovatkin nallekarhuja, jotka ovat lähteneet yhdessä retkelle. Mukaan liittyy vielä neljä muuta soittajaa ja nallekarhutanssi alkaa laulun ja soiton säestyksellä. Viimein karhut nukahtavat lavalle. Valaistus vaihtuu yömäiseen hämääseen.

Kuva 7. Nallekarhut lähdössä liikkeelle.

Ananas

Hieman jännittävän yövalaistuksen saapuessa ovat esiintyjät jo heräilleet. He lorutellen kertovat nähneensä kumman kummallista unta, jossa on seikkailut suuri ananas. Tämä samalla siirtymänä toimiva loru on samalla hupaisa ja lieventää jännittävää tunnelmaa, joka on tullut valaistuksesta.

Kuva 8. Taikametsään saapuu yö nallekarhujen nukahtaessa.

Jarkko-kummitus

Muut ovat siirtyneet soittimille, mutta kaksi esiintyjää ovat jääneet keskelle lavaa. He pohtivat ääneen heränneensä. He eivät saa heti unta, joten toinen päättää kertoa sadun Jarkosta, pienestä kummituksesta, joka pelkää pimeää. Mukana on myös keho-rytmikoreografia yleisölle, jota tanssitaan yhdessä säkeistöjen välissä. Tarina saa onnellisen lopun.

Kuva 9. Myös pieni Jarkko-kummitusnukke saapui tervehtimään yleisöä.

Peikkohumppa

Heti kappaleen lopussa jostain alkaa kuulua hähätystä. Kaksi edessä olevaa esiintyjää saavat seurakseen kolme muuta esiintyjää, jotka työntävät heidät sivuun hähättäen. Musiikin alkaessa he tanssivat ja pomppivat piirissä. Laulun alkaessa paljastuu näiden olevan peikkoja, jotka yöaikaan humppaavat ja jumppaavat koukkupolvin. He seuraa johtajaa-tyyliin matkivat johtajapeikkoa. Lopulta johtajapeikko huomaa yleisön, jota se alkaa kannustamaan mukaan peikkonauruihin kaikuna. Peikot hyppivät säkeistön veran vielä lavalla ja juoksevat yhtä nopeasti pois näkyvistä kuin tullessaankin lavalle.

Kuva 10. Peikot matkimisleikissä.

Blueskissan herkkuhetki

Tämän jälkeen alkaa soida blueskomppi kitaralla ja sellolla, jonka aikana kissanaamioon sonnustautunut esiintyjä kävelee lavan eteen. Se venyttelee ja kaivaa matkalaukustaan herkkuja samalla, kun muut laulavat kissan olevan nälkäinen. Valot ovat kirkastuneet, koska aamu on koittanut Taikametsässä. Kissan soittaessa kazoo-soolon lauletaan vielä sen mahan olevan täynnä. Kissa jää lavalle maukumaan ja venyttelemään.

Kuva 11. Blueskissan herkkuhetki on alkamassa pienen aamuvenyttelyn jälkeen.

Sopparäppi

Paikalle saapuu kuitenkin kokki, joka hätistää kissan pois keittiöstä ja toivottaa yleisön tervetulleeksi keittiöönsä. Tänään kokki valmistaisikin räppisoppaa, johon koululaiset olisivat tehneet sanoja. Kokki lisää soppaan alkuainekset, jotka ovat soittimia. Reggaehenkinen laulu alkaa. Toisessa osassa se vaihtuu räppiin, jossa kokki räppää lasten sanoituksia. Reggaeosiossa kokki pyytää lapsia mukaan sekoittamiseen käsillä.

Kuva 12. Kokki osallistamassa lapsia räppisopan keittoon.

Pieni krokotiili

Kokki kiittää yleisöä ja kitaristia lukuun ottamatta esiintyjät järjestäytyvät lomittain lavalle. Tämä laulu kertoo pienestä krokotiilista, joka lähtee uimaan ilman lupaa pitkälle. Äitikrokotiili kuitenkin saa lapsen ajoissa kiinni ja ikään kuin rangaistukseksi kutittaa pientä. Samaan aikaan myös esiintyjät kutittelevat toisiaan ja palaavat paikoilleen. Valaistus on vaihtunut siniseksi ja väreilee kuin vesi. Eräs esiintyjä huomaa kutituksen aiheuttaneen aaltoja ja kutsuu yleisöäkin mukaan tekemään aaltoja käsillään.

Kuva 13. Pieni krokotiili-kappaleen hellää tunnelmaa korostettiin puhaltamalla saippuakuplia.

Meduusa

Vedessä liikkuu myös muutakin. Pienen krokotiilin musiikki on vaihtunut saumattomasti erilaiseen tyyliin. Yksi edessä olevista esiintyjistä huomaa jotakin yleisön takana. Esiintyjien katseet seuraavat sitä. Tämä jokin kulkee läheltä esiintyjää, joka saa heidät hypäämään sivuun sen tieltä. Näitä omituisuuksia alkaa näkyä enemmänkin. Kaikki juoksevat kyyryyn lattialle. Laulu alkaa. Vedessä on liikkunut meduusoja. Kyyryssä olijat nousevat ylös yhtyen kertosaäkeessä mukaan lauluun. Nämä tanssivat kellopelisoolon aikana meduusatanssin. Viimeisen säkeistön laulavat kaikki edeten kohti yleisöä. Aivan lavan reunalla he pysähtyvät stillkuvaan.

Kuva 14. Meduusat aloittavat hiljalleen tanssinsa.

Juna

Silloin kellopelinsoittaja siirtyy näiden eteen ja kertoo kotiinlähdonajan koittaneen.

Alussa kuultu Juna-kappale kuullaan uutena sovituksena ja tällä kertaa lapset saavat osallistua mukaan junanpilleinä. Esiintyjä laskee neljään, jonka jälkeen kuuluu aina "Tuut tuut." ja matka jatkuu. Samalla esitellään esiintyjät ja kiitetään yleisöä konsertista. Tämän jälkeen juna saapuu päätepysäkille ja konsertti päättyy.

Kuva 15. Junan pillit tarkistetaan ennen kotiinpaluuta.

Osallistavuuden näkökulmasta tarkastellessa konsertti alkaa soittamalla, jolloin yleisö virittäytyy tunnelmaan. Lavalle ilmestyvät esiintyjät herättävät äänettömyydellään mielenkiinnon ja alkavan kappaleen poljento koukuttaa yleisön. Tunnelma *Taikametsän puissa* on intensiivinen. Se lähtee kasvamaan kappaleeksi, jonka jälkeen muututaan hauskaksi junaksi, joka keventää tunnelmaa. Ensimmäiset vuorosanat tulevat vasta juuri ennen Nallekarhuja, jotka puhutaan yleisöön päin heidät mukaan ottaen.

Nallekarhuja antaa tilaa aktiiviselle kuuntelulle ja suuntaa sille, millainen konserttitilanne *Taikametsä* kokonaisuudessaan on. *Nallekarhuja* -kappaleessa tapahtuu paljon asioita, jolloin on hyvä saada taukoa seuraavaan. Ananas -loruttelu on rytmikäs ja humoristinen pikakohtaus, joka antaa aikaa myös yöhön siirtymiseen.

Jarkko-kummitus on ensimmäinen laulu, joka osallistaa lapsia kehollisesti mukaan. Kehorytmiikan mukana olo auttaa keskittymään myös kappaleen tarinaan, joka on tärkeä osa teosta.

Tällaisen keskittymisen jälkeen tarvitaan jotain ravisteltavaa. Erilaiset musiikkityylit saattavat ohjata jo valmiiksi tietynlaiseen tekemiseen. *Peikkohumppa* alkaa nopeasti ja taas hauskasti. Toheloivat peikot ovat hauskoja hahmoja hieman ilkeästä hähätyksestään huolimatta. Kuitenkaan yleisöä ei jätetä ulkopuolelle. Uusi mukaan houkuttelu voikin tulla yllätyksenä peikkojen pomppimisen keskeltä, mikä saattaa myös mahdollistaa yleisön mukaan tuleminen paremmin. Yhdessä hähättely myös vapauttaa yleisöä reagoimaan jatkossa vapaammin.

Blueskissan herkkuhetki onkin hengenvetokappale ennen yleisön jo ehkä odottamaa *Sopparäppiä*. Kappale ei suoranaisesti anna vihjettä tulevasta, mutta ruoka-aiheeseen mennään jo kuitenkin. Kokin häätäessä katin pois keittiöstä on selvää, että ruoanlaittoa on luvassa. Kokki kertoo vielä sanallisesti räppisopasta ja mainitsee yleisön jäsenten olleen mukana tekemässä sitä. Tähän kohtaukseen on lisätty paljon erilaista osallistavuutta lasten sanojen ja kehollisen toiminnan muodossa.

Sopparäpin jälkeen on annettava aikaa yleisön rauhoittamiselle ja on mahdollista esittääkin rauhallisempi kappale. Veimme ohjaajamme ehdotuksesta *Pieni krokotiili*-kappaleen niin staattiseksi, että seisoiimme paikoillamme ja liikkuen vain kohdissa, joissa laulun sanojen mukaan kutitellaan. Visioni oli liittää lauluun saippuakuplat, joten toisen laulukerran aikana niitä puhallettiin lavalla.

Tämän jälkeen kuitenkin otettiin kontaktia selkeästi yleisöön tekemällä aaltoja. Tekeminen ei loppunutkaan suoranaisesti lopetuksestamme. Musiikki vaihtuu tekemisen alla huomaamattomasti ja Meduusan alkaessa alkaa lavalla tapahtua taas enemmän. Kohtaus on rakennettu seurattavaksi. Lopuksi palaamme Juna-lauluun, joka on niin lyhyt, että yleisöllä on mahdollisuus oppia se lopussa. Kuitenkin olimme ottaneet mukaan junaamme pillin, jonka ääni kuului esiintyjistä ja yleisöstä. Yleisön piti olla tarkkana sillä junan pilli soi signaalin: ”Yy, kaa, koo, nee” jälkeen ”tuut tuut” -äänellä. Tätä harjoiteltiin muutaman kerran ennen laulun lähtemistä ja pilli soi milloin missäkin välissä – vielä loppukumarruksen jälkeenkin.

Varsinkin tällaisen lapsille ennen kuulemattoman materiaalin kannalta keskittyminen paranee osallistavilla elementeillä. Yleisö rakastaa kuulla lauluja, joita he tietävät ja tuntevat, sillä heille on muodostunut oma suhde lauluihin. Uusiin lauluihin tuota suhdetta voidaan luoda tekemisellä, jolla yleisö kokee olevansa osa uutta kappaletta tavalla tai toisella.

4 Työn arviointi

4.1 Työryhmä

Yhtye onnistui tehtävässään tuottaa laadukasta ja mielenkiintoista musiikkia yleisölle. Alussa yhteistyössä oli haastetta, mutta ryhmäydyimme nopeasti ja opimme tuntemaan paremmin toistemme työtapoja. Jokainen joutui joustamaan omista näkemyksistään ja ajoittaisilta yhteentörmäyksiltä ei aina voitu välttyä. Opimme kaikki toisiltamme lisää ryhmätyöskentelystä, organisoinnista sekä ennen kaikkea sovittamisesta.

Olimme onnistuneet myös improvisoinnissa, sillä osasimme soveltaa lavalla tapahtuvaa toimintaa niin esityksessä kuin harjoituksissa, jos jokin asia ei mennyt juuri niin kuin käsikirjoituksessa. Pystyimme luottamaan toisiimme, mikä on ensiarvoisen tärkeää tämän tyyppisessä työskentelyssä. Saimme kaikki myös uudenlaisen näkökulman mu-

siikkipedagogin työnkuvasta tulevaisuudessa. Koimme toiminnan mielekkääksi ja pal-
kitsevaksi.

Musiikkipedagogi ei aina pääse esiintymään, joten tällainen työskentely ylläpitää myös
itseilmaisun taitoa. Musiikkipedagogin on hyvä muistaa, miltä esiintyminen tuntuu, jotta
hän työssään osaa kannustaa ja auttaa oppilaitaan esiintymään. Osallistava konsertti
auttaa musiikkipedagogia myös pysymään vireänä työssään, sillä musiikin opetusta
tulee tuolloin ajatelleeksi uudelta suunnalta ja se haastaa kehittämään itseään niin
muusikkona kuin pedagoginakin.

Itse koin onnistuneeni ryhmän johtamisessa, sillä kaikki yhtyeeni jäsenet olivat tyyty-
väisiä lopputulokseen ja kokivat tulleet kuulluiksi. Kommunikointitaitoja voi aina pa-
rantaa ja omaa auktoriteettiaan vahvistaa. Tämän projektin yhtyeen johtamiseen taitoni
kuitenkin riittivät. Yleisö seurasi intensiivisesti tapahtumia ja tuntui eläytyvän juonen
käänteisiin vahvasti, joten myös käsikirjoitus oli onnistunut. Koin myös esityksen olevan
mielekäs taiteen kannalta meille esiintyjille. Opin myös paljon konserttitoottamisesta ja
siitä, kuinka paljon konsertin suunnittelulle ja järjestämiselle on varattava aikaa.

4.2 Esitys ja työpajat

Esitys onnistui pienistä kompasteluista huolimatta erinomaisesti ja kaikille jäi konsertis-
ta hyvä mieli - niin esiintyjille kuin yleisöllekin. Eräs tyttö jopa totesi konsertin jälkeen
meille esiintyjille: ”Oi, tää oli paras konsertti, missä oon ikinä ollu. Tuntui kuin olisin ollut
oikeesti lavalla teidän kanssa. Aah (silmät kiinni), tää oli niin ihanaa!!” hänen kouluka-
vereidensa säestämänä. Myös opettajat kiittivät kovasti. Saamamme palaute oli vain
pelkkää positiivista ja konsertista oli puhuttu vielä pitkään sen jälkeenkin koulussa. Jot-
kut olivat jopa piirtäneet kuvia palautteeksi.

Työpajat olivat tärkeä osa kokonaisuutta ja toimivat nekin suunnitelmien mukaan. Oli
tärkeää, että lapsien omatkin tuotokset pääsivät osaksi lavatyöskentelyä, vaikka he itse
eivät konkreettisesti lavalla käyneetkään. Tällainen vahvistaa musiikkielämystä tämän-
tyyppisessä konsertissa huomattavasti.

Myös yleisölle kohdistetut repliikit syventivät konserttikokemusta ilmaisten yleisön kuu-
lun osaksi matkaa *Taikametsässä*.

4.3 Musiikki elämään –hankkeen yhteistyö

Ilman Musiikki elämään –hanketta en olisi pystynyt toteuttamaan konserttia niin kuin nyt pääsin sen toteuttamaan. Se tarjosi minulle loistavan mahdollisuuden kokea, millaista mahdollisesti suuren konsertin tuottaminen olisi jatkossa. Se avasi myös koko yhtyeellemme näkökulmaa tällaiseen työskentelyyn tulevaisuudessa ja osaamme varmasti hyödyntää tätä omien ja oppilaidemme konserttien tuottamisessa.

Tällainen mahdollisuus tuo mukaan myös uusia haasteita. Kaikkia asioita ei voinut sopia suoraan, vaan käyttää monien ihmisten kautta, joten asioille oli annettava enemmän aikaa, jotta tieto kulkisi kaikille.

5 Pohdinta

Toiminnallinen konsertti vaatii paljon taustatyötä ja uskallusta sekä mahdollisesti yhteistyökumppaneita. On osattava ohjata toiminta ja osallistavuus kohderyhmälle sopivaksi. Työryhmälle kannattaa antaa aikaa ja rohkaista heitä ylittämään omia mukavuusalueittensa rajoja.

Taikametsä-konsertti alakouluikäisille onnistui hyvän tiimin takia. Minulle annettiin tilaa ja uskoa tekemiseeni. Tällainen mielikuvitteluun kannustava lavatyöskentely onnistui tässä työssä ja yleisö sai kokonaisvaltaisen ja elämyksellisen konserttikokemuksen ja se on kuulemma innostanut lapsiakin itseilmaisussa.

Osallistavuus on nykypäivän trendi ja syystäkin; se syventää konserttikokemusta. Vaikka osallistavuus olisikin erilaista (kuten esimerkiksi keskustelua ennen ja/tai jälkeen esityksen) se tekee yleisöstä tärkeämmän osan kokonaisuutta. Lisäksi esiintyjä saa välittömämpää palautetta tekemisestään ja voi kehittyä taiteilijana. Yhdessä tekeminen esimerkiksi *Taikametsä*-konsertissa vahvistaa sekä esiintyjän että yleisön ilmaisutaitoa ja yhteisöllisyyttä. Oma henkilökohtainen musiikkisuhde vahvistuu erilaisia musiikkeja aktiivisesti kuunnellessa ja siihen osallistuessa kehollisesti.

On muistettava, että osallistavaa toimintaa on muutakin kuin mitä tässä työssäni olen käyttänyt. Kirjassa *Taidekasvatuksen Helsinki* esipuheessa Tuula Haatainen korostaa, että taidekasvatus lapsen kehityksen kannalta on tärkeää ja sitä tulee tukea läpi elä-

män (Koskinen, Mustonen, Sariola 2010). Kirja sisältää myös kattavasti tietoa Helsingin taidekasvatuksellista projekteista, joista voi olla hyötyä osallistavaa kokonaisuutta suunnitellessa. Tyypillisempää osallistavalle taiteelle on tuoda esiintyjät yleisön luokse tai päinvastoin konkreettisesti. Myös museotyössä käytetään työpajoja osallistamaan yleisöä esimerkiksi keskustelun mahdollistajana näyttelyn taideteoksista. Osallistavuuden suhdetta pelkkään seuraamiseen tulee miettiä kohderyhmää ajatellen. Kaikki eivät ehkä halua osallistua toimitaan, vaan keskittyä omakohtaiseen kokemiseen omalla tavallaan. Lapset ovat kuitenkin yleisö, joka ei vierasta kehollista tekemistä niin paljoa kuin aikuiset vaan kokevat liikkeen positiivisena asiana.

Toivon työni antavan eväitä tämän tyyppiselle työskentelylle ja kannustavan kokeilemaan aluksi hullultakin tuntuvia ideoita. Siitä voi tulla jotakin ainutlaatuista ja mieleen painuvaa.

Lähteet

von Brandenburg, Cecilia 2008, *Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä*. Opetusministeriön julkaisuja 2008:12

Hongisto-Åhlberg, Lindeberg-Piironen, Mäkinen 2001 *Musiikki varhaiskasvatuksessa*. Warner/chappell music Finland OY

Huhtinen-Hildén, Laura 2013 *Kohti Luovaa arkea*. Leppisaari, Katri (toim.) : Tahtoa, toimintaa ja teoriaa. Kulttuurinen vanhustyö nyt ja tulavaisuudessa. Helsinki

Juntunen, Marja-Leena; Perkiö, Soili; Simola-Isaksson, Inkeri 2010 *Musiikkia liikkuen*. WSOY

Kaikkonen, Markku; Mattila, Sari 1997 *Musiikki ja mielen mahdollisuudet*, Sibelius-Akatemian julkaisuja

Koskinen, Tuulikki; Mustonen Pekka; Sariola Reetta 2010 *Taidekasvatuksen Helsinki*. Multiprint Oy

Manninen, Anna; Lyytinen, Laura. *Mielikuvituksen ja luovuuden kehitymisestä*
<http://www.sampo2002.oulu.fi/lassijaleevi/mielikuvituksenjaluovuudenkehitys.html>

Salovaara, Honkonen 2011 *Rakenna hyvä luokkahenki*. PS-kustannus

Sormunen: Kasvatus- ja kehityspsykologiaa-luento keväällä 2010

Musiikki elämään –hankkeen kotisivut
<http://www.musiikkielamaan.fi/>

Wikiopisto. Kasvatuksen taide –taidekasvatus
http://fi.wikiversity.org/wiki/Kasvatuksen_taide_-_taidekasvatus

Musiikki elämään 2011-2014

Taikametsä

-lastenkonsertti

Keskiviikkona 10.4.2013 klo 10
Konserttitalo Martinus, Martinlaaksontie 36
Vapaa pääsy. Tervetuloa!

Esiintymässä Metropolian musiikin opiskelijoita.

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

